cyan magenta yellow black

Povestiri din prizonierat

Din Urali, spre Coasta Inațiului

Era în august, 1944. "Tăvălugul roşu" se năpustea tot mai ameninţător spre inima Europei. Într-o pădurice de la marginea unui sătuc din Basarabia, un grup de ostaşi români dintr-o subunitate de împrospătare cu muniţii opunea o dârză rezistenţă trupelor sovietice. Comandantul eşalonului căzuse la datorie, iar comanda o preluase tânărul sergent Hogaş V. Ioan sau Nică al lui Vasile En. Hogaş, cum era cunoscut în satul natal. Acesta trecuse deja prin focul războiului.

pagina 2

Sadoveniana

Îndemn la zăbava "cetitului" cărților lui Mihail Sadoveanu

(Anul acesta se împlinesc 130 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu)

pagina 7

GLASUL SATULUI

FEBRUARIE 2010 Anul I Nr. 1 PAGINI 8 glasul.satului@gmail.com

Omul sfințește locul Retrospectivă 2009

Interviu acordat de primarul Comunei Mirosloveşti pentru primul număr al publicației *Glasul Satului*

>>pagina 4

Prietenii noştri basarabeni

De prin preajma anului 2002, dascălii mirosloveşteni care lucrau la Monografia comunei au fost contactaţi de conferenţiarul universitar dr. Vasile Şoimaru. Acest remarcabil intelectual basarabean lucra la monografia Neamul Şoimăreştilor – 500 de ani de istorie.

>>pagina 6

Dulcea povară a unei prietenii "româno-române"

>>pagina 8

Cunoaşterea şi preţuirea culturii populare autentice

Dintre toate domeniile culturii populare, arta cusutului şi a ţesutului a fost cea mai răspândită la români, datorită însemnătăţii avute în trecut în cadrul gospodăriei ţărăneşti. Bogăţia ţesăturilor din lână explică faptul că ocupaţia principală în această zonă era creşterea vitelor.

Pânza de lână tigaie folosită în confecţionarea costumului popular şi a textilelor de interior din zona noastră constituie un "fenomen unic în Moldova, ca şi în întrega ţară" (Emilia Pavel – "Portul popular din zona laşului").

>> pagina 3

Şcoala, dascălii şi învăţăceii

Elevi mirosloveşteni în competeţii judeţene

"UNIVERSUL SATULUI IEŞEAN"

(Editia I, anul şcolar 2009-2010)

>> pagina 5

Începuturi...

Glasul de după tăcere

D-na Ninela Caranfil – artistă emerită, actriță la Teatrul Național din Chișinău – ne-a făcut cinstea de a ne fi oaspete al comunei de două ori. A recitat impresionant, de fiecare dată din lirica națională, pentru noi, miroslovești, fără nicio discriminare, comparativ cu atitudinea ei față de rafinații iubitori de teatru, cei care populează cele două săli ale Teatrului Național din capitala Republicii Moldova, de fapt din Basarabia noastră înstrăinată. Domnia Sa a scris și două cărți, una din ele intitulată Tăcerea de pînă la Cuvînt. Frumoasă și adâncă metaforă a născut, în egală măsură, mintea și sufletul acestei Doamne! Prin urmare, nu am putut rămâne pasiv în fața licenței literare care, iată consacră un concept. și am preluat-o, cu aproximație, pentru modestul meu demers, cel dedicat, aici, debutului revistei noastre locale.

Prin urmare, ce vrea să însemne "tăcerea de până la cuvânt", ca etapă obligatorie care precede cuvântul? Înseamnă fapte temeinice nerostite, înseamnă răbdare, înseamnă chibzuință, înseamnă modestie. Și numai după acestea toate ar trebui rostit cuvântul, glasul celui care nu strigă în deșert. Cam asta își propune, îndrăznesc să sper, demersul nostru editorial ce, iată, cu timiditate justificată, debutează astăzi în primul număr al publicației locale Glasul satului.

Locuitorii satelor Comunei Miroslovești sunt vrednici urmași ai unor comunități cu anvergură istorică. Satele Verșeni și Mitești s-au aflat pe hărțile strategice ale Bătăliei de la Războieni. În mormântul comun de sub Biserica zidită în Valea Alba a jertfei supreme adusă Gliei strămoșești zac, sigur, și osemintele cinstite ale unor miroslăvești, soceni, verșeneni și mitești de demult. Gospodăriile de azi ale urmașilor acestor eroi s-au născut și din ocinile dăruite drept răsplată de către Domnul țării, vrednicul de pomenire Ștefan cel Mare și Sfânt. Răzeșii din Mitești și-au păstrat zapisurile de danie până aproape de vremurile noastre. Iată un exemplu de tăcere de până la cuvânt.

Dar câte fapte vrednice nu au urmat, în decursul timpului și au rămas ascunse în tăcere! Obolul bravilor oșteni ai meleagului natal în celelalte războaie de neatârnare și de întregire a neamului, isprăvi de muncă și de omenie care au cinstit locul și omul, până când, iată, s-a ajuns în epoca aceasta nouă pe care înaintașii au și râvnit-o. Suntem noi oare vrednici de învrednicirea lor? Dacă nu, avem noi, oare, puterea aceea dătătoare de speranță întru îndreptare?

Să frământăm în gândurile noastre - în tăcerea de până la cuvânt - faptele, împlinirile și neîmplinirile care ne urmăresc precum umbra propriului trup, ca mai apoi să putem da glas, cinstit și frumos rostit, acestei ființe tăceri.

Pentru aceasta, o echipă de oameni din sânul comunității locale, oameni atenți la viața Cetății, vă pun la dispoziție suportul: o coală albă ce, nădăjduim, nu va fi întinată de gândurile care hrănesc mândria deșartă și zavistia cea care urâțește și omul,și locul. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Gheorghe Pârlea

Freamăt de gânduri

„Eu cred că veșnicia s-a născut la sat."
Lucian Blaga

Ascult cu mare plăcere această „triadă" rostită cu patosul specific omului acelor locuri în care mai toți ne-avem obârșia. Fiecare ființă și orice lucru din lume au un început, o istorie și, uneori, o legendă care aruncă asupra prezentului și viitorului lor o lumină nouă și misterioasă. Pana măiastră a unui scriitor poate săvârși miracolul de a contopi, într-o idee sau chiar într-un cuvânt, un univers ce așteaptă să fie cunoscut. Pictând istoria pe un bob de grâu ori picurând-o în roua munților, scriitorul dăruiește cititorilor săi bucuria întâlnirii cu veșnicia gândului, în diferite ipostaze.

În acest decor, lumea satului se distinge printr-o amprentă afectivă specială, prin modul în care sufletul scriitorului filtrează amintirile copilăriei și le redă în cuvinte și imagini poetice. Astfel, „freamătul gândurilor" mele devine un element de legătură între omenesc și divin, sprijinit pe un punct solid, plăcerea de a scrie . „Mi-e sufletul atât de greu/De parcă atârnă de el Dumnezeu/ Ca un bolovan de cumpăna fântânii…" (Pârghii, M . Sorescu)

Pentru a realiza întâlnirea cu eternitatea satului, a strămbunilor și a lucrurilor care i-au înconjurat în viață, cititorul este invitat să parcurgă alături de autor drumul de închipuire al versului. Este o cale pe care natura imaginată de Marin Sorescu ne surprinde cu întâmplări neobișnuite și coborâri în esența lucrurilor. „O iau pe lume înapoi/ Ca firul tricotat/ Din nou spre ghem/ Și mai la vale spre oaie./De la cei vechi în sus/ Te simți nemuritor"(Întoarcerea pe jos)

Într-un timp al materiei, în care vârsta ți se măsoară numărând câte feluri de a secera și treiera grânele ai apucat, viața poate fi o întâmplare pentru care sufletul este, deopotrivă, povară și monedă de schimb pentru o clipă de fericire. „Mă gândesc că tu ne încurci/ Că ne ești prea devreme suflete, O, suflete bun la toate".

Suntem în marea trecere a vremii precum boțul de lut în căușul mâinii olarului. Ne modelăm în arșițele ori viforele anilor, trecem aproape fără băgare de seamă prin viiturile anotimpurilor pentru a sfârși osteniți și dezorientați în apusul vârstei noastre mirați, uluiți chiar că ,,asta a fost cam tot!". Și, dacă s-ar putea, dacă s-ar mai putea, am lua-o de la capăt. Poate la fel de hotărât. La fel de încrezători dar, cu siguranță, în același tempo. Fiindcă ritmul, cadența sunt cuprinse, s-a demonstrat, în genele noastre majore. Dar de ce vă spun, la urma urmei, toate acestea tocmai acum și tocmai aici? Fiindcă mă uluiește, mă înmărmurește vârsta de azi a satului românesc. E bătrân! Și-a uitat datinile și obiceiurile,și-a abandonat ritualurile ce ani de-a rândul i-au măsurat nemurirea. Și-a risipit mai apoi feciorii. Care încotro. Falsul confort, bruma de civilizație, aninată precum fata morgana la porțile dătătoare de speranțe, toate acestea și încă multe altele i-au topit tinerețea. Tinerețea fără bătrânețe cu care părea logodit întru veșnicie. Idilismul e deșuet. Nu ne mai place pășunea presărată cu rouă. Ne displac brumele aninate de păianjenii toamnelor târzii. Țăranul a devenit o noțiune abstractă. Cine-i mai remarcă prezența? Ne amăgim spunându-ne nouă înșine: ,,Lasă! Se descurcă El"! El! Adică satul! Și ograda veșnicirii noastre se pustiește în fiecare zi. La sat mai avem doar amintirile. Părinții se petrec pe cea lume, rând pe rând. O, știu!.... Chipul lui, adesea, caută semnele înnoirii. Case cu turnuri și alămuri înzorzonate dau proba așa-zisei sale avuții. Satul modern, satul contemporan ,,a furat" orașului tocmai pornirile acestuia de mahala, în care este permis orice și oricând. Dedulciți la cele lumești, tinerii aduc în mapa-diplomat tocmai acele moravuri și năravuri care despart satul de oraș. Omenia de viclenie. Bunul simă de dezmăț! Vreau să spun, cu alte cuvinte că i s-a cam furat satului identitatea. Fiindcă – mă repet dar meritâ– nimeni sau aproape nimeni nu mai este dispus astăzi să coboare la obârșie. Prea sunt tentante chemările viclene ale urbei. Și totuși!

Veșnicirea noastră ca neam, ca națiune între națiile acestei lumi, la sat își are rădăcina. Cine nu înțelege lucrul acesta e condamnat de-a pururi la pieire. Tocmai de aceea să-i dăruim satului ceea ce merită cu adevărat: ,,tinerețe fără bătrânețe".

Prof. Popa Brîndușa –Georgiana

Povestiri din prizonierat

Din Urali, spre Coasta Inațiului

Era în august, 1944. "Tăvălugul roșu" se năpustea tot mai amenințător spre inima Europei. Într-o pădurice de la marginea unui sătuc din Basarabia, un grup de ostași români dintr-o subunitate de împrospătare cu muniții opunea o dârză rezistență trupelor sovietice. Comandantul eșalonului căzuse la datorie, iar comanda o preluase tânărul sergent Hogaș V. Ioan sau Nică al lui Vasile En. Hogaș, cum era cunoscut în satul natal. Acesta trecuse deja prin focul războiului. Fusese încorporat în ianuarie 1941, făcuse pregătirea militară în Regimentul "13 Dorobanți" din Iași, apoi pe 22 iunie 1941 trecuse Prutul în bărci de cauciuc. A continuat campania militară peste Nistru, spre Odesa, unde la sfârșitul lui septembrie 1941 a fost grav rănit în localitatea Dalnic. Era în pericol să i se amputeze piciorul stâng, dar a fost adus cu avionul în țară și operat la Spitalul "Caritatea" din Iași (azi Spitalul de Urgență). După o perioadă de un an, pentru refacere, a fost din nou concentrat și trimis pe front.

În acel fierbinte august 1944, ostașii români din grupul amintit mai sus se aflau închiși ca într-o pungă și nu mai constituiau o piedică serioasă pentru cei din linia întâi sovietică, de aceea au fost lăsați în urma frontului. După ce linia frontului s-a îndepărtat (fusese deja spartă rezisten)a româno-germană în zona Iași, în jurul datei de 20 august 1944), urmau trupele de "curățire", adică de preluare a tehnicii de război și a prizonierilor.

Ostașii români rămași în Basarabia, în acel sătuc uitat până și de Dumnezeu, încercau să se salveze, știind că dacă nu vor reuși, nu le mai rămâneau decât două variante: ori să fie împușcați, ori să fie luați prizonieri. Mulți dintre ei încercau să mascheze faptul că sunt soldați, sperând că astfel vor scăpa "furiei roșii". Unii își schimbau pantalonii, alții vestonul militar sau încălțămintea. A făcut același lucru și sergentul Nică Hogaș. S-a uitat apoi într-un ciob de oglindă și nu-i venea să creadă că el, tânărul blond, cu ochi albaștri și păr cârlionțat poate fi cel din oglindă, în niște haine nepotrivite pe măsura sa și ponosite. Sergentului i-a fulgerat atunci un gând: "De mă prind rușii, tot mă împușcă. Dacă mor în haine civile, voi fi considerat trădător de țară și mă va huli toată lumea, dar dacă voi muri în haine militare, preotul Nicolae Sfrijan mă va pomeni în biserica din Miroslăvești ca pe un erou". Așa că și-a îmbrăcat din nou hainele ostășești.

Cu puțin după orele amiezii, satul a fost "curățat". Au fost adunați 27 de oameni, dintre care 14 militari, iar 13 în haine civile, haine care nu puteau masca suficient pe acei care erau de fapt tot militari.

Toți cei 27 de români au fost încolonați, scoși în afara satului și aliniați pe marginea unei râpe, asemenea "Gorganei" de pe "Dealul Boului". Au fost așezați întâi militarii, apoi civilii, umăr lângă umăr. După o așteptare apăsătoare de mai bine de două ore, au observat un norișor de praf care se apropia de ei în mare viteză. Erau doi cazaci care veneau călare pe niște cai pătați, micuți și cu coame bogate. Au descălecat în mare grabă și, după o scurtă discuție cu cei care îi păzeau, au îndreptat pistoalele-mitralieră către grupul de români și au început să tragă. Au fost uciși toți cei care au avut proasta inspirație de a-și schimba hainele militare. Nu e greu de imaginat prin ce stare au trecut ceilalți români rămași în viață, mai ales că trupurile ciuruite de gloanțe, chircite de durere sau lipsite de viață erau împinse în râpă de cizmele glodoase ale rușilor.

Începea însă calvarul celor cărora le-a fost cruțată viața. Sergentul Nică Hogaș a fost trimis într-un lagăr de prizonieri de război dintr-o localitate din regiunea Vorkuta din Munții Urali, dincolo de Cercul Polar. Era ținutul iernilor veșnice și gerurilor năprasnice. Pentru a rezista frigului, prizonierii își peticeau pantalonii și mantalele cu toate bucățile de cârpe pe care le găseau la gunoi. Hrana era invariabilă: "tapioca" (o fiertură de boabe de porumb). Aveau noroc că în apropierea lagărului locuia un bătrân rus, maruntel, cu barbă rară, care o dată la câteva zile fierbea un cazan de cartofi și-i arunca fiecărui nefericit câte un cartof. Acesta era considerat un adevărat deliciu.

Prizonierii de război erau puși să care trunchiuri de copaci de pe munte, înhămați precum animalele de muncă la niște sănii improvizate. Condițiile inumane de muncă, îmbrăcămintea necorespunzătoare, hrana proastă și puțină făceau ca numărul prizonierilor să se împuțineze pe zi ce trecea. S-a propus de către autoritățile sovietice dezafectarea lagărului și repatrierea celor rămași în viață. Spre sfârșitul lui noiembrie 1945, aceștia au fost îmbarcați într-un tren cu vagoane pentru vite. Începea drumul întoarcerii acasă. Au călătorit foarte greu, cu stații-nări de una, doua ori chiar trei zile în gări sau în afara acestora, mergând mai întâi spre granița cu Finlanda, apoi trecând prin țările baltice—Estonia, Letonia și Lituania. De aici au trecut în Polonia, Ucraina și, în sfârșit, România. Călătoria a durat 45 de zile, timp în care nici un prizonier nu a coborât din tren. Doar cei morți erau aruncați pe marginea liniei ferate. Frigul și foamea le secătuiau și ultimele urme de vlagă. Toți își adunau zdrențele în jurul trupurilor obosite și înfrigurate, încercând să reziste.

În sfârșit, pe la jumatatea lui ianuarie, 1946, într-o dimineață sticloasă și rece, trenul se apropia de Pașcani. Bieții prizonieri priveau năuciți, nemaiavând putere să se bucure. Spre surprinderea lor, trenul nu a oprit în Pașcani, ci și-a continuat drumul leneș, îndreptându-se spre centrul de triere a prizonierilor de la Focșani. Atunci, cei doi prizonieri din zona Pașcani (Nică Hogaș din Miroslăvești și un cetățean din Cozmești) au mers la comandantul trenului și, cu glasuri scăzute, au cerut permisiunea să coboare la prima stație. Comandantul trenului, un bărbat cu mustăți stufoase, cu ochii înroșiți de nesomn și duhnind a votcă, le-a răspuns că pot coborâ oricând, dacă asta vor, că oricum nu mai avea cu ce să-i mai hrănească (și așa, în ultimele zile primiseră drept hrană numai câte un pesmet pe zi).

Prizonierului Nică Hogaș i s-a înmânat un bilet de adeverire a eliberarii sale din lagăr, pe care scria în limba rusă: " Fostul prizonier de război Hogaș Iovanăi Vasilievici, născut în anul 1919, a fost eliberat din lagărul pentru prizonierii de război și poate merge în localitatea sa natală". Urma semnatura cu creion de culoare roșie-maronie a comandantului, maior Kudriașov. În momentul când trenul , abia târându-se, ajunsese în curba spre Cozmești, a sărit, atingând din nou cu picioarele-i amorțite pământul românesc.

Nică Hogaș se găsea acum în fața ultimei încercări: deplasarea pe jos spre Miroslăvești. Trupul slăbit și sleit de puteri nu-l mai asculta. Dorința de a-și vedea casa părintească, părinții și surorile (mai avusese un frate care își dăduse viata în Transnistria, la Karpova) însă a învins. Mai mult s-a târât decât a păși și, spre seară, a ajuns spre coama dealului Inați. S-a oprit să-și mai tragă puțin răsuflarea. Deodată inima a început să-i bată cu putere, tâmplele îi zvâcneau, iar ochii i s-au umplut de o lumină caldă. Zărise în depărtare culmile albăstrii ale munților, iar în vale unduirea molcomă a Moldovei. Pe deasupra caselor risipite icicolo se ridicau firișoare de fum. Visa ori era aievea? Nu, nu se înșela! Chiar ajunsese în satul său natal, Miroslăvești. Ajunsese ACASĂ! Cu un efort supraomenesc a coborât coasta Inașului și s-a oprit la fântâna lui Gheorghe Roman. De aici nu a mai putut merge. A avut o șansă să îl zărească un consătean care ducea pe câmp o căruță de gunoi de grajd. Acesta s-a speriat de arătarea de lângă fântână, cu barba mare și încâlcită, și a încercat s-o ocolească. "Străinul" l-a liniștit, murmurând cu glas stins: "Bădie Gheorghe, nu te teme! Sunt eu, Nică al lui Vasile Enache Hogaș. Du-te, te rog, și anunță-l pe tătuța să vină să mă ia acasă!

Aici s-a încheiat povestea celui care în august 1944 fusese luat prizonier, un tânăr în putere, de 25 de ani și 80 de kilograme, iar acum se întorcea acasă după aproape un an și jumătate de suferință într-un lagăr sovietic de prizonieri de război, o umbră de doar 37 de kilograme. Trăia însă și… era LIBER!

(Evocarea de mai sus apartine învățătorului Gelu Hogaș, fiul eroului istorisirii – din Monografia Comunei Miroslăvești – oameni și locuri.)

Cunoașterea și prețuirea culturii populare autentice

Dintre toate domeniile culturii populare, arta cusutului și a țesutului a fost cea mai răspândită la români, datorită însemnătății avute în trecut în cadrul gospodăriei țărănești. Bogăția țesăturilor din lână explică faptul că ocupația principală în această zonă era creșterea vitelor.

Pânza de lână tigaie folosită în confecționarea costumului popular și a textilelor de interior din zona noastră constituie un "fenomen unic în Moldova, ca și în întrega țară" (Emilia Pavel – "Portul popular din zona Lașului").

Femeile au fost mereu preocupate de înfrumusețarea acestor obiecte de port.

Călătorii străini care ne-au vizitat Moldova sec. al XIX-lea au observat îndemânarea țărăncii noastre pentru lucrul de mână: "Sărăcia căsuțelor e înviorată de belșugul lucrurilor țesute ... Nu poți călca un astfel de prag, fără respect pentru energia unei femei ca aceasta, care lucrează greu la câmp, e o mamă plină de îngrijire pentru copiii ei,țese mai mult ea singură îmbrăcămintea alor săi, și mai află vreme și gust pentru ca să facă a înflori o asemenea industrie casnică". (N. Iorga – "Istoria românilor prin călători")

Costumele femeiești cât și cele bărbătești din Mirosloveşti s-au putat până la cel de-al Doilea Război Mondial (afimă sursele de informare). În prezent acestea se pot vedea la artiștii amatori cu ocazia serbărilor naționale, a concursurilor artistice și a serbărilor tradiționale de Anul Nou.

Costumele sunt un produs exclusiv al industriei casnice textile și se păstrează în lăzile de zestre de către bătrânii satului, având o incontestabilă valoare artistică și documentară.

Piesele cele mai arhaice au o vechime de peste 100 de ani.

Cămașa femeiască și fusta, ițarii bărbătești, gluga, sumanul și opincile sunt piese de port atestate pe metopele monumentului de la Adamclisi și pe Columna lui Traian.

Cercetătorii etnografi descriu costumul popular din zonă ca fiind "monumental și elegant", motivele decorative fiind deosebit de artistic realizate.

Cromatica covoarelor este potolită, fapt care-și are explicația în folosirea culorilor de origine vegetală în vopsitul lânii, colorit stins, odihnitor, cu motive rarefiate.

Florile copacilor, rădăcinile plantelor au constituit materia primă din care se obșineau aceste culori.

Produsele cojocărești care s-au purtat în special de către populația rurală se confecționau și la Mirosloveşti. Aici se afla unul dintre cele mai importante centre de cojocărit din zona Lașului. Un exponent de seamă al acestei bresle era Soltana Cojocaru, cea care prin contribuția substanțială la construirea bisericii vechi a impus și hramul acesteia la Vinerea Mare sau Sf. Cuviasa Parascheva.

Unul dintre cei mai cunoscuți cojocari a fost Costache Bosoașcă-Airinei, tatăl renumitului învățător Gheorghe Bodoașcă-Irinei, care abia reușea să-i mulțumească pe clienți deoarece la un cheptar, spre exemplu, se lucra 2-3 săptămâni.

Tradiția a fost continuată de localnicii Gheorghe V. Gospodaru, Profira I. Mihalache și sora ei Anica I. Toma, Victoria Cojocaru, Neculai Gh. Ciocoiu etc.

Cu timpul, și meșteșugul cojocoritului s-a pierdut în negura trecutului.

Datorită noilor forme de viață economică, mijloacelor moderne de civilizație pătrunse în mediul rural, satul tradițional își schimbă aspectul.

Foarte puține sunt casele vechi in satele noastre. Și comuna Mirosloveşti a înregistrat înnoirile pe care le-au cunoscut majoritatea satelor din țara noastră. Mărfurile fabricate, ca și confecțiile au înlocuit costumul popular cu moda de oraș. Mobila de oraș a înlocuit-o pe cea tradițională, dar femeile manifestă încă grijă deosebită pentru adaptarea obiectelor cusute și țesute, la noua mobilă.

Țesăturile și cusăturile cele mai vechi au constituit un izvor nesecat de inspirație pentru creatorii populari din această zonă și vor rămâne ca lucrări de artă de o mare valoare.

Existența și continuitatea lor depinde de păstrătorii acestor valori de artă, depinde de cât de bine sunt cunoscute aceste valori pentru a putea fi protejate, căci: "Nu poate fi apărat și prețuit decât ceea ce este și foarte bine cunoscut ".

Înv. Alexandrina Leleu

Tradiția populară locală în interpretarea vremii

Încă din cele mai vechi timpuri, oamenii și-au desfășurat activitățile în funcție de condițiile de mediu climatic, hidrografic și de relief.

În funcție de acestea cultivau pământul, vânau, pescuiau etc. Trebuiau să urmărească și să-și explice multe fenomene ale naturii și ale stărilor de vreme, pentru a pune de acord lucrările agricole cu aceste fenomene. Era foarte important să cunoască mersul aștrilor, schimbarea anotimpurilor, încălzirea și răcirea aerului, vânturile și precipitațiile.

Trăind aici, într-o zonă continentală cu nuanță aridă, oamenii s-au luptat întotdeauna cu fenomene de secetă, care nu de puține ori le-au compromis culturile agricole.

Chemarea ploii în timpul verii se făcea prin rugăciune, cu scoaterea icoanelor sau, conform unor ritualuri superstițioase, prin îngroparea unor păpușe la hotare. Invocarea ploii prin scoaterea icoanelor și prin rugăciunile preoților arată că oamenii nu se resemnau în fața secetei, ci îl implorau pe Dumnezeu, pentru a le da ploaie, cu expresii ca: „Ad-o Doamne", „Doamne, să fie curată" - făcând semnul crucii -, după care se bucurau și îi mulțumeau Celui de sus fiindcă le-a dat apă pentru rodnicia pământului. Când ploua cu soare se spunea că acesta e un semn că sunt multe fete gravide.

Pentru oprirea ploilor cumpănoase se înfingea toporul în pământ. Când vuia focul în sobă se zicea că face a vânt și vreme rea. Când țiuia cărbunele aprins se credea că te vorbește cineva de rău, iar gospodina îl mustra și-l buchisea cu cleștele pentru a se mai potoli dușmanul.

Astfel de superstiții se regăsesc atât la Anghelina, bunica lui Sadoveanu, cât și la Smaranda, mama lui Creangă. Mama lui Creangă era vestită pentru năzdrăvăniile și minunățiile fiului ce avea să devină celebru. Când începea a se ivi soarele dintre nori, după o ploaie îndelungată, zicea: „Ieși copile cu părul bălan afară și râde la soare", ca să se îndrepte vremea; și „... vremea se îndrepta după râsul meu", confirmă fiul în Amintirile sale.

Schimbarea stărilor de vreme era urmărită prin comportarea animalelor și în special a păsărilor, la schimbarea temperaturii și a presiunii aerului. Astfel, înainte de ploaie, porcul aleargă cu paie în gură, găinile se ciugulesc și se scaldă în țărână , rândunelele zboară la mică înălțime, rațele se bălăcesc agitate în apă, furnicile ies din mușuroi, iar buratecii cer ploaia prin orăcăitul lor neîncetat. Plecarea berzelor, adunarea rândunelelor pe sârme și pe crestele caselor, zarva vrăbiilor, cârâitul ciorilor și zgomotul curcanului umflat în pene anunțau o vreme de toamnă târzie și apropierea iernii.

Când pisica intră în sobă și pițigoiul vine în fața casei, se anunță frig cu viscol și iarnă grea.

Ciocârlanul este prima pasăre care anunță că iarna este pe sfârșite, iar primăvara se apropie. La cântatul lui, oamenii spun „călți în știubei", adică cine nu a terminat de tors cânepa până la cântatul ciocârlanului rămâne cu călții netorși în știubei fiindcă începe pregătirile pentru lucrările de primăvară. Graurii sunt păsările care pleacă cel mai târziu și nu prea departe (în sudul Europei), dar sunt primii care se întorc și vestesc venirea primăverii.

Ciocârlia cheamă plugarii la aratul câmpului, iar broaștele cântă cantr-o orchestră, anunțând încălzirea timpului și însămânțatul ogoarelor.

Schimbarea vremii este indicată și de anumite fenomene naturale sau antropice, cum ar fi: vântul, norii, fazele lunii, curcubeul, vuietul trenului, fumul caselor etc. Localnicii spun că vântul din jos (de la miazăzi) aduce ploaia, iar vântul din sus (NV), dinspre Bădescu (toponim local), aduce frig și zăpadă.

Vântul de la nord-est, dinspre Carele Arse (toponim local) este crivățul, care aduce iarna viscol și ger. Vara bate suhoveiul, care aduce secetă și spulberă praful (furtuni de praf).

Când se ridică dinspre Bădescu nori groși și buclați, așa-zișii „balauri", vin ploi cumpănoase, cu grindină și vijelii care distrug totul. Aceste fenomene au dat naștere la superstiții, precum înfingerea toporului în pământ, să nu se lucreze în ziua de Sf. Ioan de la Suceava și în cele nouă joi (a noua joie după Paște). Localnicii mai cred că dacă luna la pătrar este cu „coarnele" în sus va fi secetă, iar dacă este cu „coarnele" în jos (ca un pocal răsturnat) va ploua. Va ploua și când este lună plină, „cu țarcalan" (halou) – adică „se pișcă lumina" - , iar după ploaia de vară apare curcubeul.

În înțelesul sătenilor de demult, vuietul trenului (huiește trenul - spuneau localnicii) indică scăderea presiunii aerului, respectiv schimbarea vremii. Când fumul din coșurile caselor urcă drept, va fi vreme bună, iar când coboară, vremea-i schimbătoare.

Ultimele ninsori sunt cele ale Dochiei, care își leapădă cojoacele și anunță sfârșitul iernii.

Oamenii simteau schimbarea vremii prin somnolență, moleșeală, dureri de oase, mâncărimi ale pielii (făceau „blânde" –spuneau ei) și mâncărimi în urechi.

Când tuna prima dată la munte (spre apus), se spunea că va fi un an bogat, iar dacă tuna la câmp (spre răsărit), va fi un an rău și sărac.

Zăpada multă anunța un an bun, îmbelșugat, iar gerul Bobotezei anunța o iarnș grea, care, după cum arata splina porcului tăiat de Crăciun, putea fi o iarnă mai grea la începutul sau la sfârșitul ei. Dacă splina era mai groasă la capăt, iarna urma a fi mai grea la început, iar dacă splina era mai groasă spre coadă, iarna urma să fie mai grea la sfârșit.

Când înfloresc bostanii a doua oară se spunea că va fi o toamnă lungă și un an bogat. Anul cu mulți cărăbuși va fi bogat, cu mult porumb.

Starea timpului pentru fiecare lună a anului era prognozată cu ajutorul foilor de ceapă. Astfel, în prima zi a anului se desfăceau douăsprezece foi de ceapă, corespunzătoare lunilor anului, se punea sare în fiecare foaie, după care se constata că unele foi se umezesc, iar altele nu. Foile umede indicau lunile cu precipitații, iar celelalte aratau lunile uscate și secetoase.

Bunicii lui Sadoveanu, Anghelina și Gheorghe Ursachi din Verșeni au transmis nepotului Mihail înțelepciunea populară în explicarea și interpretarea fenomenelor naturii din mediul înconjurător. Acestea se vor regăsi în povestirile sale vânătorești, sau de pescuit la apa Moldovei, la Siret, pe valea Frumoasei, sau la Nada Florilor.

Sadoveanu leagă cu măiestrie artistică vânatul și pescuitul de fenomenele naturii, explicând starea vremii, mai mult sau mai puțin favorabilă pentru aceste îndeletniciri, așa cum cei din satul bunicilor credeau că se întâmplă. Astfel, când „apa se încrețește în vălurele scurte" și „soarele se uită înapoi de după nour" va fi supărare și vânt.

Când pisica miaună în timpul nopții și cocoșul nu cântă la ore fixe, va fi vreme rea. „Las'că astă-noapte nu mi-a plăcut cum mieuna mâța și cum n-avea nici un astâmpăr, dar și cocoșul a cântat fără de nici o socoteală amestecând rânduiala ceasurilor".

Vremea se va schimba și atunci când se umezește sarea - „...apoi când am pipăit sarea pe întuneric am găsit-o jilavă". Când se pișcă lumina lunii, de asemenea, vremea se va schimba - „diseară se pișcă lumina lunii".

La vânătoare, Sadoveanu surprinde comportamentul păsărilor de baltă, într-o dimineață de toamnă, ce se anunța foarte schimbătoare. Se auzea sonul buhaiului de baltă, țipătul pescărușilor, găinuțele fugeau pe fața undelor, lișițele croncăneau și băeau apa cu labele, iar rațele măcăiau și gâștele erau foarte agitate. Buraticii înălțau în toate după-amiezile, în sălcii, cor de orăcăiri disperate, cerând ploaia.

Dar lumea aceasta a satului, care trăia în armonie cu natura, după legi proprii, aproape că a plecat în altă veșnicie. Din când în când, din muchia Holmului, de-acolo de unde se vede în depărtare Ceahlăul, pus parcă de pază culmilor din jur, dinspre care mireasma vântului, bruma argintie sau negura deasă ar trebui să anunțe schimbarea vremii și apropierea frigului, câte un bărân al locului stă cu ochii ațintiți spre aceste depărtări relative, încercând răspunsuri la întrebări noi. În ultimele decenii, vechile lor tipare, cele după care oamenii satului își rânduiau activitățile agricole, au cam fost date peste cap de ceea ce numesc „încălzirea globală". Și nu se-mpacă deloc acești din urmă reprezentanți ai satului vechi cu gândul că treburile lor la câmp ar trebui hotărâte acum după cum țuguiesc la televizor fetișcanele acelea cu fuste scurte care prezintă buletinele meteo.

(prof. Ioan Leleu – din Monografia Comunei Mirosloveşti – despre oameni şi locuri, ed. a doua)

cyan magenta yellow black

Primiți ... cu Plugușorul?

În luna decembrie, formațiile noastre folclorice, cele specifice sărbătoririi Anului Nou, au participat, răspunzând unor invitații onorante, la patru manifestări de amploare, adevărate festivaluri dedicate tradițiilor noastre naționale. Cu acest prilej, prezența caprei și căiuților, a buhaiului și plugușorului din Mirosloveşti la Bistrița, la Năsăud, la Vatra Dornei și la Iași a constituit încă o ocazie oportună de a promova imaginea satului nostru, frumusețea spirituală a spațiului pe care îl moștenim. Datorăm recunoștință animatorilor tradiției noastre locale pentru dăruirea în a perpetua această zestre strămoșească, precum și Consiliului Local și Primăriei pentru încurajarea celor care poartă cu însuflețire această ștafetă a generațiilor.

Plugușor (din folclorul nou)

AHO! AHO!
Pe la geam ascultători,
Noi suntem colindători;
Nu umblăm cu Plugușorul
Deși n-am arat ogorul…
Noi arăm la primăvară
Că acuma prea mulți ară.
Fiindcă suntem mai cu moț,
Noi nu facem ce fac toț;

Doar atâta vom ara,
Ce-am putut noi învăța.
Plugușorul cel străvechi,
De la bădica Traian,
Nu prea intră în urechi,
Nici nu-ncape în ghiozdan.
Dar știm unul mai dincoace,
Care multora le place,
De la alt badea Traian
Care ni-i contemporan.
Plugușorul ăsta, frate,
Zice tata, n-are roate!
Plugul ăsta, năzdrăvanul,
Ară marea și oceanul.
Acum știe-o lume-ntreagă
Că ară la Marea Neagră...
Plugușorul ăsta,-n fine,
Are cuvinte puține:
Hăi, hă, hăi! "Să trăiți bine!".
(…De la anul care vine!)
Și unde-i vorbă puțină,
Cică-i cămara mai plină.

Iar acum, c-a trecut anul,
Hai să facem inventarul...
Trageți plugul la liman!
Că arați deja de-un an...
Și dac-ați "ancorat" plugul,
Hai să rostuim belșugul,
Să vedem ce ne rămâne...
Hăi, hăi, hăi!, "Să trăiți bine!"
O sută de boabe-s toate,
Mai multe nici că se poate.
Vreo optzeci, calamitate,
Patru boabe au tăciune
(Boabele deci nu sunt bune),
Șaisprezece , la impozit
(La nea Bodu în depozit),
Restul, zero,-s pentru tine…
Hăi, hăi, hăi! "Să trăiți bine!"
(…De la anul care vine!).

Înjugați la plug plăvani,
S-avem roade peste ani
Și să se confirme,-n fine,
Urarea "Să trăiți bine!"
…Și dați bice la plăvani!
LA ANUL ȘI… LA MULȚI ANI!
HĂi! HĂi!

(Înv. Gh. Pârlea, pentru elevii săi - 2007)

Omul sfințește locul Retrospectivă 2009

Interviu acordat de primarul Comunei Mirosloveşti pentru primul număr al publicației Glasul satului

Domnule primar Ionuț Gospodaru, din inventarul demersurilor gazetărești face parte și interviul. Vă propun să luăm o piatră-n gură și să încercăm ș noi un astfel de exercițiu. Așadar, în perioada scursă din mandatul dumneavoastră, deși scurtă, constat o revigorare a manifestărilor culturale, a unor activități dedicate mai degrabă inimii. Ați fost inițiatorul, organizatorul (în cooperare), amfitrionul acestora. Acest gen de implicare a primarului are, presupun, o motivație în ce vă privește. Ne-o destăinuiți și nouă (dacă e, eventual, vorba de o taină)?

* Am dorit ca prin aceste acțiuni să promovez Comuna Mirosloveşti și să fac cunoscute frumusețea și diversitatea tradițiilor și obiceiurilor, a tezaurului spiritual din satele ce alcătuiesc comuna noastră. Comuna Mirosloveşti se află într-o zonă în care tradițiile au avut puternice influențe bucoveniene - în jur de jumătate de mileniu, comuna Mirosloșveşti a aparținut unităților și subunităților administrativ-teritoriale ale Bucovinei de sud, acestea caracterizându-se prin diversitate, originalitate, autenticitate. Puternica lor personalitate este exprimată în produsele activităților arhaice, practicate și perpetuate până astăzi de la o generație la alta – "in timp ce nepoții, spre exemplu, manevrează computerul, bunicile lor încă mai țes pânză și covoare la războiul de țesut, adus în prezent tocmai din perioada când poporul român exista doar ca germene", spune monografistul. Faptului că acestor valori nu li se mai acordă importanța și atenția pe care o merită, fiind înlocuite de false valori cotidiene, a determinat ca o parte din aceste tradiții și obiceiuri să fie pe cale de dispariție. Cu sprijinul primit de la oamenii abilitați din comună (cadre didactice, artiști populari), consilieri locali care s-au implicat și au fost prezenți la mai toate acțiunile desfășurate pe parcursul anului, nu am urmărit decât să reînviem o parte din obiceiurile noastre locale, să fac să se "vorbească" despre ceea ce a însemnat pentru lumea satului, până nu cu multe decenii în urmă, organizarea unei șezători sau a unei clăci, să continue dansul popular specific pentru Mirosloveşti, cum ar fi "ciofu", "munteneasca","hora în două părți", "bâbeasca", să încurajez obiceiurile de iarnă precum alaiul caprei , al ursului, al căluților, banta Jianului. E dorința mea de a prezenta celor tineri modul cum părinții și bunicii lor (evident că și ai mei) își petreceau timpul liber. Iar celor în vârstă am dorit să le trezim astfel amintiri plăcute.

Domnule primar, una din aceste acțiuni, poate cea mai complexă, a fost șezătoarea organizată în locația în care dumneavoastră desfășurați o activitate antreprenorială (unii critici locali zic că locul a fost artificial, că manifestarea se potrivea într-o gospodărie țărănească). Fiindcă am fost și eu prezent la eveniment, pot spune că anvergura șezătorii a fost fără precedent pe meleagurile noastre. Nu întâmplător evenimentul a fost mediatizat, știut fiind faptul că s-a realizat o emisiune la TVR3 pe suportul șezătorii. Apoi, instituția județeană care a contribuit profesional la regizarea acestui spectacol popular a realizat filme și pliante pentru a dovedi și exemplifica pasiunea mirosloveștenilor pentru conservarea și perpetuarea tezaurului spiritual local. Trebuie să dăm însă cezarului ce-i al cezarului și să ni-i scoateți din anonimat pe principalii dumneavoastră colaboratori la realizarea șezătorii.

· În data de 9 martie 2009, în Mirosloveşti a avut loc, cum ați remarcat și dumneavoastră, un eveniment cultural deosebit pentru "viața" comunității. "Șezătoarea" sau "clacа la sat", a fost o manifestare social-culturală organizată de Consiliul Local Mirosloveşti, în colaborare cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Iași. Organizarea unei șezători sau clăci, era un prilej prin care oamenii satului se constituiau într-o adevărată instituție socială a comunității, ca formă de întrajutorare, dar și ca o ocazie plăcută de a munci și petrece împreună zilele lungi de iarnă, de derulare a unor obiceiuri și de învățare a deprinderilor de viață și de muncă specifice locului. Pentru că acțiunea trebuia să se petreacă în casa unui gospodar, am stabilit că aceasta trebuie să se desfășoare în gospodăria părintească a primarului comunei, având și avantajul unui spațiu suficient pentru expunerea tuturor obiectelor specifice. Astfel, în curtea familiei Gospodaru au poposit, pe rând, femeile în vârstă – cunoscătoarele tradiței -, celele mai tinere, copii de școală generală și o parte dintre persoanele de vârstă medie. Gazda evenimentului au fost părinții mei, care au decorat încăperea cea mai spațioasă (a clădirii la care anterior v-ati referit) cu lucruri țărănești (stative, furca de tors, vârtelnita, ragila și cheptănuții, cotopeiul, urzoiul etc…). Peretii fiind împodopiiti cu covoare de lână, aveai senzatia că nu ești în anul 2009, ci mai degrabă în vremea când astfel de șezători erau în toi. La crearea cadrului autentic, o contribuție mare a avut-o moșul Gheorghe Albu ("bădita"), familia Gospodaru Costache și Maria și mai toți vecinii mei, care, cu două săptămâni înainte, au venit zilnic, ajutând la decorarea încăperii. Doamna învățătoare Alexandrina Leleu a contribuit, de asemeni, la reactualizarea conținutului tematic ce se rostește în asemenea împrejurări, a cântecelor specifice. Desigur, sunt mulți cei implicați în organizarea evenimentului și sper să nu se supere că nu-i pot enumera pe toți.

Deși nu-mi sunt necunoscute evenimentele culturale la care ne referim – lansările de carte (ediția a doua a Monografiei Comunei Mirosloveşti, iunie, 2009, în contextul celei de-a doua ediție a Sărbătorii Fiilor satului, manifestare de amploare), dezvelири de monumente (Troița de la Soci, dedicată ostașilor români căzuți pe meleagurile noastre, august, 2009), întâlniri cu personalități ale culturii și artei (poetul, patriotul și gazetarul Nicolae Dabija, universitarul, monografistul, artistul fotograf, gazetarul Vasile Șoimaru, interpretul instrumentist Vasile Iovu, discipolul din stânga Prutului al naistului Gheorghe Zamfir, toți din Basarabia), comemorările (Zilele Sadoveanu, noiembrie 2009), spectacolul Teatrului din Iași oferit copiilor Comunei de Crăciun, participările la festivalurile de folclor de la Năsăud, Bistrița, Vatra Dornei și Iași, parada obiceiurilor de An Nou (decembrie 2009) –, mi-e greu să cred că toate acestea au încăput în anul recent încheiat, mi-e greu să cred că la toate acestea a putut fi vioara întâi, ca organizator, un primar tânar, știut fiind faptul că tinerimea postmodernă nu e prea receptivă la valorile arhaice ale satului.

Ce-ați reușit în acest timp, ca retrospectiva 2009 să fie relativ completă, și pe alte planuri care țin de fișa postului unul primar?

* Ați prefera ca locuitorii comunei să constate și să aprecieze realizările din cele 18 luni de mandat. Pot spune că prin toate cele ce am realizat am urmărit modernizarea comunei, fie că a fost vorba de asfaltatea drumului din Mirosloveşti, de renovarea Căminului Cultural Mirosloveşti, de pietruirea drumurilor din satele Soci și Verșeni, de înființarea de centre de colectare selectivă a deșeurilor, de amenajarea de locuri de joacă pentru copii sau de dotarea școlilor din Mirosloveşti și Soci cu sistemul de încălzire prin centrală termică.

Înainte de a vă pune întrebarea finală, cea legată de perspectivă, în contextul unui nou an, remarc acum, în prag de 2010, deja o inițiativă de aceeași anvergură cu cele intrate în gestiunea timpului trecut: susținerea financiară, alături de Consiliul Local, a unei publicații periodice, în premieră la Mirosloveşti după cel de-al Doilea Război Mondial. Încercați cumva să obțineți prin această contribuție un capital politic în perspectivă? Sau suspiciunea noastră e subjugateă imaginii generalizate vizavi de faptele politicienilor (fie ei și locali)?

* Prin apariția acestei publicații doresc să umplu un gol care exista în viața culturală și administrativă a comunei noastre. Există un potențial specific acestui gen de comunicare în rândul unor dascăli dedicați din comuna noastră, mă refer în primul rând la cei care au scris monografia comunei, ce simt că pot să se dăruiască benefic comunității și în acest nou gen de manifestare. În ce mă privește, voi urmări că segmentul destinat administrației să conțină informații utile pentru cetățean, informații pe care administrația locală să le transmită accesibil locuitorilor comunei, doresc să supun spre dezbatere publică proiecte pe care urmărim să le realizăm și să primesc, pe această cale, propuneri și sugestii pentru rezolvarea problemelor care privesc comunitatea noastră.

Și în sfârșit, domnule primar, ce gânduri de nou orizont vă bântuie, săzicem, nopțile cu insomnie (știut fiind că noaptea este un sfetnic bun)?

Când este vorba de viitor, de planuri și proiecte specifice administrației locale, trebuie să fim realiști, în primul rând, și să conștientizăm că viitorul, în această direcție, depinde de ceea ce noi numim uzual fonduri. Cum în perioada actuală este mai greu decât a fost, vreau să fiu mai rezervat cu visurile, fără însă a abandona planurile de viitor. Mă voi preocupa să rezolv problema apei potabile în comună, prin extinderea rețelei pe orice stradă, voi avea grijă ca locuitorii să beneficieze de un iluminat public corespunzător și să aibă drumuri mai bune. Mă voi zbate și pentru alte aspirații care țin de datoria mea de primar. Mă voi implica în continuare în sprijinirea vieții spirituale a comunității. Vreau să-i asigur de cele spuse pe concetățenii comunei și, fiindcă suntem încă la început de an, doresc să le urez, prin intermediul proaspetei gazete locale, La mulți ani, cu sănătate! Iar redacției revistei Glasul satului, mult succes…

(interviu realizat de Gh. Pârlea)

cyan magenta yellow black

Mirosloveşti – Oameni şi locuri

Satul şi Comuna Miroslăveşti se află în interiorul unui patrulater spiritual, delimitat de mari contemplatori ai frumuseţilor universului din literatura noastră clasică: Mihail Sadoveanu la Paşcani, cu rădăcini în Verşenii Miroslăveştilor, Vasile Alecsandri la Mircești, Ion Creangă la Humuleştii Neamţului şi Calistrat Hogaş la Piatra Neamţ.

Dacă Ursăcheştii din Verşeni sunt nepoţii şi strănepoţii de pe mamă ai lui Sadoveanu, Hogăşenii din Ciohorăni sunt, cu probabilitate demonstrată, urmaşi ai lui Calistrat Hogaş (înv. Rozalia Pantelimon – fostă Hogaş, doctor în medicină Cleopatra Andrieş – fiica Rozaliei, înv. Alexandrina Leleu – fostă Hogaş) – vezi studiul "Calistrat Hogaş" de Vladimir Streinu, respectiv cartea "Tataia" de Sidonia Hogaş (fiica scriitorului).

Nu întâmplător în acest spaţiu sadovenian au apărut scriitori, ziarişti, filologi şi alţi cărturari precum Vasile Iancu – scriitor şi ziarist din Ciohorăni, Petre Gâştescu – geograf de renume internaţional din Soci, Constantin Partin – profesor universitar (filolog) din Soci, Manole Corcaci – ziarist din Verşeni sau Ion Hogaş – ziarist din Miroslăveşti.

În literatura sadoveniană, Şoimăreştii, din a căror sevă se trage marele nostru patriot şi cărturar contemporan de peste Prut Vasile Şoimaru, au fost izvorul de creaţie a romanului „Neamul Şoimăreştilor", dedicat în mod explicit bunicilor săi de la Verşeni. Satul Miroslăveşti apare în cărţile sadoveniene ca loc de trecere pe drumul dintre Paşcani şi Verşeni a celui ce avea sa devina celebrul scriitor de viţă verşeneană. Iar personajele sadoveniene, oamenii ce apar în persoana lui Moş Leonte Spânu din Miroslăveşti (la Hanul lui Haramin – Nicoară Potcoavă) sau a Comisului Ioniţă de la Hanul Ancuţei, tot din Miroslăveşti, sunt înzestrate cu harul povestirii şi a înţelepciunii omului de la ţară.

Aici, pe valea Moldovei, "inimă a târii Moldovei" cum o defineşte marele geograf Victor Tufescu, la întâlnirea judeţelor Iaşi, Suceava şi Neamţ, oamenii sunt legaţi de priveliştile frumoase ale Râului Moldova, prin care Nicoară Potcoavă a trecut cu ceata lui de oşteni, în drum spre Davideni şi înapoi, prin vadul Sasului, spre Cetatea de Scaun a Sucevei. Pe Dealul Căpăţânii, din Soci, spre Boura, legenda – preluată şi de Sadoveanu – spune că Dragoş ar fi răpus fiara (bourul) al cărei cap (căpătână) a dat denumirea locului.

Această istorie a locurilor noastre ar putea încuraja antreprenorii locali să investească în agroturism. Interesant ar fi ca pe acest deal împădurit al Căpăţânii să se amenajeze un spaţiu îngrădit pentru căprioare, sub denumirea de Rezervaţia "Dragoş Vodă". Acest loc ar putea fi legat printr-un telescaun de o plajă amenajată la Bădescu, în contextul existenţei unor pensiuni agroturistice în satele comunei. Proiectele turistice în această zonă, la şoseaua Europa 85, ar fi avantajoase datorită fluxului mare de trecători, care au nevoie de popas pentru masă şi cazare, de diversificare a ofertei existente în zonă. La acestea s-ar putea adăuga şi elemente din tradiţia noastră etnografică şi folclorică, tradiţie determinată de influenţe sucevene şi nemţene care şi-au pus amprenta pe însăşi structura spirituală a oamenilor noştri, deosebindu-ne de vecinii din zona Siretului.

La inventarul acestor elemente care pot avea valoare turistică într-un proiect antreprenorial local, să mai adăugăm Biserica din lemn de la Miroslăveşti, Cimitirul vechi din Soci, care, în gândurile unui apropiat ce preţuieşte faptele trecutului a devenit Cimitirul ostaşlor români, cu alee de acces la E85.

Ceahlăul literaturii române a consacrat deja sintagma oameni şi locuri pentru oamenii şi locurile trecutului. Noi, nutreşte semnatarul acestor rânduri, să o preluăm pentru oamenii şi locurile prezentului.

Prof. Ioan Leleu

Să ne bandajăm rănile sufletului ... şi pe cele ale mediului

Străinii care ne vizitează ţara sunt contrariaţi, între altele, de un paradox – evident, un paradox românesc. Şi iată ce cred ei despre noi şi ţara noastră. Dumnezeu a făcut ca geneza poporului nostru să se petreacă într-un colţ al Lumii pe care nu-l meritâm, de vreme ce noi, românii, pângărim cu mizeria vieţuirii noastre câmpurile, dealurile, munţii şi apele peste tot unde vezi cu ochii.

Oare aşa de grav ne-a mutilat sufletele viaţa în colectiv impusă de regimul totalitar? ar trebui să ne întrebăm şi noi. Desigur, imunitatea aceasta a noastră, dobândită, vizavi de grija faţă de curăţenia ogrăzii mari, cea a comunităţii locale, ar cam fi cazul să-şi piardă din durabilitate. Primarul comunei, Ionuţ Gospodaru, ne-a oferit ajutorul în acest sens. Iată, conform prevederilor negociate de România cu U.E., de la data de 16 iunie 2009 a trebuit să se închidă depozitele neautorizate de deşeuri de pe raza localităţilor din ţară. În comuna Miroslovești cele patru gropi de gunoi care preluau deşeurile au fost înlocuite de 15 centre de colectare a deşeurilor, dotate cu 60 de eurocontainere. S-a avut în vedere, conform normelor, ca eurocontainerele să poată prelua deşeurile selectiv, acestea fiind colorate diferit şi inscripţionate corespunzător tipurilor de deşeuri. Pe raza comunei operează un agent economic care, în schimbul unei taxe, preia săptămânal (în cursul zilei de joi) deşeurile şi le transportă la o groapă de gunoi autorizată. Primarul doreşte ca locuitorii să dea dovadă de spirit civic şi să depună deşeurile corespunzător, asigurând selecţia preconizată.

Redacţia nutreşte speranţa că, spălându-ne de păcatul profanării Creaţiei – paradisul nostru nemeritat –, turiştii şi antreprenorii străini vor fi absolvenţi astfel, spre buna lor dispoziţie, de… încă un paradox, din atâtea câte sunt pe Lume. (Redacţia)

Şcoala, dascălii şi învăţăceii
Elevi miroslovești în competeţii judeţene

"UNIVERSUL SATULUI IEŞEAN" (Editia I, anul şcolar 2009-2010)

Concursul geografic "Universul satului ieşean " în ansamblul său , pune accent pe însuşirea de cunoştinţe şi formarea de capacităţi, referitoare la elementele specifice ale orizontului local , pe deprinderi , atitudini şi valori , toate raportate la întregul teritoriu administrativ judeţean.

Concursul este organizat de ISJ Iaşi, în colaborare cu Consiliul Local al Comunei Aroneanu şi Şcoala "Aaron Vodă" Aroneanu.

Tema concursului urmăreşte cultivarea ataşamentului faţă de locurile natale şi se adresează elevilor claselor V-VIII din şcolile din mediul rural.

Etapele concursului sunt : faza pe cerc pedagogic (în semestrul I, noiembrie) unde se califică echipajele situate pe locurile I , II , şi III (3 elevi); faza judeţeană (în semestrul al II-lea, mai).

Concursul are doua probe: proba scrisă, susţinută de un singur elev din fiecare echipaj, care va răspunde unor subiecte referitoare la geografia judeţului Iaşi (90 minute); proba practică, care constă în realizarea unui poster, a unei planşe sau a unui documentar – activitate realizată în şcoală şi prezentată în concurs, în colaborare, de către toţi membrii echipajului (15 minute).

E de precizat că s-a elaborat şi bibliografia aferentă.

Sub coordonarea autorului acestei presentări publicistice au fost selectaţi 3 elevi : Leleu Alexandru (cls a VII-a), Airinei Florina (clasa a VIII-a), Nica Georgiana (clasa a VIII-a), care au alcătuit echipajul şcolii SAM Miroslovești.

Pe 27 noiembrie 2009 s-a desfăşurat la Şcoala Nicolae Iorga Paşcani faza pe cerc, unde au participat echipaje din zona rurală a municipiului.

Echipajul şcolii noastre s-a clasat pe locul I la ambele probe, cu maximum de puncte, promovând la faza judeţeană (pentru luna mai 2010).

Menţionez că poba practică a constat în prezentarea unui CD (documentar-prezentare Power Point) intitulat Miroslovești –despre oameni şi locuri, realizat de elevul Leleu Alexandru, asistat de secretarul şcolii, dl.Apreutesei Costel.

Motivaţi de succesul de etapă, componenţii echipajului şcolii noastre se pregătește constant şi cu speranţe vii pentru faza finală a concursului. Să le urăm succes.

Prof . Ioan Pârlea

Computerul versus limba romană

Trăm într-o lume în continuă schimbare, o lume ce evoluează neîncetat și, mai ales , în ritmuri rapide. E o lume a exploziei de informații și a diversificării mijloacelor de comunicare și informare. Astăzi, în cele mai multe din casele românilor, găsim un computer, mai mult sau mai puțin performant, și, de cele mai multe ori, conectat la internet.

E un lucru foarte bun faptul că părinții se străduiesc din răsputeri să le ofere copiilor lor tot ceea ce le este necesar, încercând, pe cât posibil, să țină pasul cu vremurile; iar internetul reprezintă o sursă fantastică de informare .

E departe de mine gândul de a spune că nu e necesar și util calculatorul copiilor. Ba, dimpotrivă, sunt convinsă că fără el nu s-ar putea integra în societatea secolului al XXI-lea, un secol al lumii computerizate.

Vreau, însă, să atrag atenția părinților că de multe ori copiii lor își pierd foarte mult timp pe calculator și nu încercând să adune informații ce ar putea să contribuie la îmbogățirea culturii lor generale.

Messengerul reprezintă un mijloc de comunicare interumană foarte eficace și utilizat din ce în ce mai mult și de elevii școlii noastre.

Dar ați văzut cum scriu copiii dumneavoastră pe messenger?!

Regulile de scriere parcă n-ar mai exista. Din dorința de a scrie cât mai rapid și cei ce le cunosc le ignoră. În plus, prescurtările utilizate fac, de cele mai multe ori, ca mesajele lor să fie indescifrabile pentru cei neavizați.

Mă-ntreb ce vor înțelege cititorii acestui articol din șirul următor de ,,cuvinte" : cf, cmf, bn ,sal, sp, brb, dnd, thx, ms, cp, npc, pls, tn ,mn, cz, qmn, ktn…

Mă îndoiesc sincer că mulți dintre adulți ar putea să realizeze o asociere a acestora cu semnificațiile lor: ce faci, bine, salut ,spune, așteaptă, nu deranja, mulțumesc, cu plăcere, tu, te rog, tine, mine, ce zici, ca mine, ca tine…

Mult s-au străduit marii intelectuali ai secolului al XIX –lea să demonstreze că limba noastră este limbă latină, prețuindu-și originile. Mult s-a străduit Maiorescu, având alături pe ceilalți junimiști, să-și convingă unii contemporani că limba română e limbă fonetică și că o scriere etimologică ar îngreuna inutil înțelegerea limbii române.

Iată că tinerii noștri de astăzi se străduiesc din răsputeri săo ,,englezească", ,,ț" devenind ,,tz", ,,ș" devenind ,,sh ", fără să mai vorbim de avalanșa de neologisme, multe chiar necesare .

Exprimarea corectă, orală și scrisă, a fost dintotdeauna și este unul din dezideratele școlii românești din toate epocile. Formarea și dezvoltarea capacității de comunicare orală și scrisă reprezintă unul dintre obiectivele majore ale învățământului românesc, în general, ale disciplinei limba și literatura română, în special.

Veți spune că e bine: comunică. Dar cum?!

Oare scrierea corectă să nu mai aibă nici o importanță?

Noi, cadrele didactice, ne străduim ca elevii noștri să vorbească și să scrie din ce în ce mai îngrijit, în spiritul limbii române literare.

Aș atrage atenția, atât elevilor, cât și părinților, că lectura suplimentară reprezintă principalul mijloc de îmbogățire și cultivare a limbii. Așa încât nu uitați de existența cărților și de faptul că ele așteaptă tăcute și prăfuite să mai fie și citite din când în când.

Amintiți-vă de afirmația lui Fănuș Neagu, din ,,Ploaia de aur la fereastră":

,,A vorbi frumos românește înseamnă a fi colindat de dor, a scrie frumos românește înseamnă a fi găsit cărarea dorului către dor ."

Voi încheia pledoaria mea cu îndemnul de a prețui limba română și nutrind speranța că vă veți strădui, dragi cititori, să nu-i știrbiți cu nimic frumusețea.

Prof. Stan Virginica

Clipe de neuitat în satul meu natal

Sunt un copil norocos. M-am născut într-un sat minunat, cu locuri frumoase și oameni gospodari. Miroslăvești - se numește satul meu, iar eu sunt un pui de mirosläveștean năstrușnic și glumeț, așa cum îmi spun colegii și prietenii de joacă.

Deși încă nu mi-am încheiat vârsta copilăriei, pot spune deja că am trăit clipe de neuitat aici, în satul meu natal.

Oriunde plecam cu familia în vacanțe și oricât de frumos era acolo, simțeam că-mi lipsește totuși ceva: îmi lipseau livada cu păsărele, antena cu porumbei, holul lung al casei mele, bunicii, ulița cu prietenii de joacă ...

Ulița copilăriei mele îmi prilejuiește foarte multe amintiri, iar pentru mine ea este locul cel mai frumos de pe Pământ. Ori de câte ori mă întorc acasă, ea mă primește, precum o mamă bună, cu brațele deschise. Cineva spunea că este ulița cu cea mai multă vegetație. Primăvara, mai ales când pomii sunt în floare, ulița arată ca o adevărată zi de sărbătoare.

Pe ulița copilăriei mele locuiesc persoane importante pentru mine: învățătorul tatălui și al surorii mele, învățătoarea mea, diriginta mea, iar la răscruce locuiește primarul comunei noastre.

Pentru mine satul în care m-am născut e ca un colț de rai, cu minunate locuri de odihnă și recreere.

Apoi, depărtându-mă puțin de casa copilăriei, nimeni n-a petrecut zile de scăldat și de plajă mai frumoase ca la Moldova noastră, râul cel preistoric.

Nimeni n-a băut apă mai grozavă ca apa de la izvorul din „plantații", ori de la Costiță, aproape de Stejarul lui Andriuță – monument al naturii, vechi de peste 600 de ani, doborât acum de furia naturii.

Nimeni n-a moștenit costume naționale mai frumoase ca ale noastre. Încă din clasa a IV-a, doamna învățătoare ne-a învățat primii pași de dans popular local, explicându-ne cât de important este să păstrăm tradiția în satul nostru.

Deși nu este o sărbătoare autentică, și de Hallowen ne distrăm foarte frumos de la o vreme.

Ah, cât de fericit am fost când noi, echipajul clasei a VII-a, am câștigat concursul "Zilele Sadoveanu"! Sau ce clipe emoționante am trăit la întâlnirea cu un poet renumit din Republica Moldova – Nicolae Dabija, care a recitat și versuri de Grigore Vieru, acompaniat de către maestrul naist Vasile Iovu.

Excursiile organizate și întrecerile sportive ne-au însuflețit și ne-au dezvoltat spiritul de competiție. Olimpiadele de Religie și Matematică ne-au oferit posibilitatea să ne-ntrecem cu alți copii din județ, obținând și diplome de merit.

Toate acestea sunt clipe minunate. Și încă nu-s doar atâtea aceste bucurii ale copilariei mele. Cum aș putea uita cea mai emoționantă zi din fiecare an – Ajunul Anului Nou, când întregul sat este în sărbătoare. Sute de oameni se adună în centrul satului pentru a-și depăna amintirile de peste an și pentru a revedea formațiile de Anul Nou. "Capra de Cordele", înaltă de peste doi metri, domină scena. Aceasta este însoțită de "căiuți", „buhai", urători, colindători și mascați, dansând în ritmul muzicii de fanfară.

Când voi fi mare, când căile vieții mele se vor îndepărta de satul natal, sunt sigur că-mi voi reaminti cu drag aceste clipe minunate. Bunica îmi povestește că atunci când eram mai mic și mă întorceam cu familia de undeva mai de departe, respiram ușurat și spuneam: Ah! Ce frumos miroase aerul de-acasă! Iată, inspir adânc miresmele ogrăzii copilăriei mele, ca să pot spune și acum, de fapt, mereu: ah, ce frumos miroase aerul de-acasă!

Leleu Alexandru-Ioan, clasa a VII-a
Școala de Arte și Meserii Miroslovești

Eminescu „Luceafărul poeziei românești"

Anul acesta e an jubiliar Eminescu – e al o sută șaizecilea an de la anul nașterii poetului. În modestia puterii noastre, îl omagiem propunându-le cititorilor noștri câteva strofe eminesciene din Glossă(1883, decembrie). Demersul nostru va continua în numărul următor.

Glossă

……

Viitorul și trecutul
Sunt a filei două fețe,
Vede-n capăt începutul
Cine știe să le-nvețe;
Tot ce-a fost ori o să fie
În prezent le-avem pe toate,
Dar de-a lor zădărnicie
Te întreabă și socoate.

Căci aceloraşi mijloace
Se supun câte există,
Și de mii de ani încoace
Lumea-i veselă și tristă;
Alte măști, aceeași piesă,
Alte guri, aceeași gamă,
Amăgit atât de-adese
Nu spera și nu ai teamă

Nu spera când vezi mișeii
La izbândă făcând punte,
Te-or întrece nătărăii,
De ai fi cu stea în frunte;
Teamă n-ai, câta-vor
Între dânșii să se plece,
Nu te prinde lor tovași:
Ce e val, ca valul trece.

……..

Prietenii noștri basarabeni

De prin preajma anului 2002, dascălii miroslovești care lucrau la Monografia comunei au fost contactați de conferențiarul universitar dr. Vasile Șoimaru. Acest remarcabil intelectual basarabean lucra la monografia Neamul Șoimăreștilor – 500 de ani de istorie. Monografistul de la Chișinău și-a descoperit sărmoșii pe meleagurile noastre și, grație forței sale intelectuale, a dat bice și… fân celor care trudeau la descoperirea istoriei noastre locale. De aici încolo a început să se construiască o punte peste Prut, dinspre Chișinău înspre Miroslovești (O altă punte peste Prut, cum și-a intitulat articolul din Tribuna învățământului, referitor la acest început de legătură spirituală, învătătorul Gh. Pârlea). Și ceea ce a urmat e înălțător și demn de…povestit. Măcar atât cât se înțelege din eseul alăturat.

(Redacția)

Sadoveniana

Îndemn la zăbava "cetitului" cărților lui Mihail Sadoveanu

(Anul acesta se împlinesc 130 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu)

La Hanu Ancuței

(Sau) Locul unde încă se mai istorisesc – în grai dulce, moldovenesc – fapte din vremuri de demult apuse

Se întâmplă ca măcar o dată pe an să merg și eu la Hanu Ancuței. Întotdeauna, însă, întâmplător. Aș face-o mereu, cu voluntariatul celui profund motivat, dar numai ca vizitator. Cum însă hanul nu-i muzeu, ci loc unde se intră ca să dai tribut trupului, cu cheltuială mare, n-o fac decât …când n-am încotro. Și de fiecare dată când intru în încăperea aceea mare, primitoare, rânduită după obiceiurile arhaice, sunt mișcat lăuntric de ceva ce mi se trage precis de la slova sadoveniană. Și tulburarea asta nu-mi face rău, ci mă copleșește plăcut de un sentiment al trecutului, al istoriei. Bănuiesc că trăirea aceasta ar fi și mai accentuată dacă mesenii n-ar fi oamenii epocii noastre, ci acei ai vremurilor care au consacrat locul, prin pana Maestrului. Și cum oamenii trecutului au făcut trecerea, firesc, în altă lume, speculez și eu, după pofta sufletului romantic, prezența la vreo masă dosită a vreunui pământean de prin satele megieșe hanului, care ar aduce cât de cât la chip și port cu vreun răzeș de demult. Și asta mă ajută să aud de la acest străbun încropit vorbe nerostite, dar închipuite după dorința mea ascunsă…

*

Oameni buni, ia ridicați oleacă ochii din ulcelele burduhoase și ascultați povestea hanului ista, care nu-i han de rând. I-adevarat însă că, dacă nu se năștea nepotul lui Gheorghe și-a' Anghelinei Ursachi de la Verșeni, băietu' Profirei, cel agiuns scriitor mare, și de-i zice Sadoveanu, rămânea și Hanu Ancuței doar un loc de zăbavă, ca multe altele, și nimic mai mult.

Da' să știți dumneavoastră că nu există pe lume han mare la drum mic. Drumu' ista, la care își deschidea porțile hanu' (acum, doar ușile) cu aproape trei veacuri în urmă (fără 8 ani, numai), e drumul voievozilor descălecători—Dragoș și Bogdan. Și asta nu-i puțin, că-s de-atunci aproape șase veacuri. Șleahul ista, de-i zice Drumu' Băei, a fost călcat de potcoavele multor cai, care amu-s dinte ori ochi de lup. Făgașul lui a fost adâncit de chervanele cu coviltir ale negustorilor armeni, încărcate cu mărfuri nemțești, aduse tocmai de pe la Lipsca, de-i zic oamenii azi Leipzig, ori de la Lvov, din Polonia, încărcate cu mărfuri tătărăști, ba chiar cu mărfuri de prin îndepărtata Indie, de unde-a venit și neamul lăutarilor noștri tuciurii, care-și fac veacurile aici la han. Au bătucit drumul ista, oameni buni, oșteni fără număr, monahi de la mănăstirile Neamțului, boieri mari și mici, cu treburi pe la împrăștiatele lor moșii, răzăși cu pricini la Divan, hoți de rând și haiduci vestiți, domni moldoveni și munteni, regi străini, în trecere sau peste războaie.

Dupa ce s-o ridicat hanu', care lanceput era cetate, cu ziduri groase și cu porți ferecate noaptea, ca să nu năvălească nepoftiții, și după ce-o trecut vremea toate cele de demult au reînviat aici, în istorisirile bine meșteșugite ale drumeților. Vorbe vechi s-au spus la han, multe cât frunzele copacilor, dar au zburat și ele odată cu frunzișul toamnelor. Multe oale s-au spart aici, oameni buni, mulți peștișori din râul ista ce-o dat nume țării, mrene și cleni, prăjiți pe vatră, în talgere de lut, au crănțănit drumeții timpului. Au mistuit crapi și cârlani la protap, au molfăit, în plăcinte poale-n brâu, brânza multor turme de oi de pe-aici ori dinspre munte, unele fiind, poate, ale lui Nechifor Lipan, cel răpus cu vicleșug de baltagul lui Bogza, cu pârtășia lu' Cuțui.

Și-n tăt acest timp, Ancuțele cele de demult – care-acuma-s oale și ulcele, ca să bem noi vin din ele – umblau ca niște albine, împodobite cu șiraguri de mărgele și năframe nemțăști, vamă cu care negustorii cei însetați de vin și de ochii dulci ai hangițelor le cumpărau bunăvoința. Și uite-așa, stătea Ancuța la mângâiat ca mâța la dezmierdat.

Da' și localnicii noștri și-au ostoit poftele lumești la Hanu Ancuței, în drumurile lor săptămânale la Târgu' de la Tupilați, deschis târgoveților exact acum 162 de ani, pe moșia logofătului Ștefan Catargiu. Carele sătenilor din Miroslăvești, Ciohorăni și Muncelul de Sus își încrucișau căile, unele la dus altele la-ntors, ici la han. Cei care se-ntorceau intrau să bea adalmașul târguielilor făcute cu animale mari, că la asemenea negustorii aveau mereu dare de mână.

Și pune-te pe vorbă apoi, mângâind rotunjimea ulcelei, cu ochii la rotunjimile Ancuței. Trebuie să știți, oameni buni, că Ancuțele dinaintea celor pe care le mângâiem noi acum cu priviri ascunse, ca s-avem cu ce ne spovedi la popă, făceau și fapte mai de ispravă decât cele de-a amăgi drumării cu nurii lor ațâțători sau de-a le turna vinul din cofăiele. Iată, de pildă, una din AncuȚele cele vechi a uneltit cu-n răzăș cam zălud, care-avea la inimă fata unui boier, s-o răpească chiar de-aici, de la vadu' Moldovei, și s-o ducă în bordeiul lui de fugar. Trebuie spus că și coniței îi chicase cu tronc flacăul cel de la coarnele plugului și că deja păcătuise cu el, spre rușinea neamului boieresc. Duduița se afla atunci la han, în drum spre M-rea Agapia, unde boierul, însoțit de arnăuți, o ducea să-și ispășească păcatul. Planul pus la cale de ibovnicul coniței, împreună cu Ancuța, l-a lăsat pe boier cu botul pe labe, fără să poată a o învinui pe uneltitoarea de la han.

Trebuie să vă spun, oameni buni, și una hazlie, petrecută aici, la han. Cică Vodă Mihalache Sturza, Domnul cel care stăpânea moșii și-n coastele satelor noastre, căzu și el pe nepusă masă aici, la han, într-o bună zi. Nici măcar unul însă din cei aflați cu ulcica-n brațe nu-l cunoștea pe Vodă și toți îl luară drept un boier oarecare. Printre meseni, se afla și-un răzăș de prin părțile Sucevei, un îndrăzneț limbut, care intră -ndată în vorbă cu boierul. Boierului nostru, Domnului cel neștiut, îi plăcu răzașul și-l întrebă cu ce rost îi este drumul pe-acolo. Răzășului cu stuchit la furcă atât îi trebui și-ndată începu să-și verse amarul ce-l ardea la inimă. Îi spuse boierului că merge la Vodă, la Ieș, să-i facă dreptate într-o pricină cu un corb de boier de prin părțile lui, cu care se judeca pentru ocina părintească. Îi arătă traista ticsită cu hârtoage și cu peceți domnești din vechime și se jură în fața boierului că, dacă nici Vodă nu-i face dreptate, se lasă lehamite. Dar îl va pofti pe mai marele țării, ca să-și verse năduful, să-i pupe iapa...undeva, aproape de coadă. Și-i arată boierului mârtoaga, legată sub un șopron a' hanului. Mesenii începură să râdă, iar boierul, adică Vodă, ce să facă, le ținu hangul, mâncâște. Pe semne, vreți să știți pe unde și-o scos cămeșa răzășul când o dat ochii cu Vodă, la cancelaria domneasc…Apăi, când o agiuns la Domnie, Vodă o și dat ordin unui fonctionar domnesc să-l aducă în fața sa pe răzășul din părțile Sucevei. Când țăranul nostru o dat nas în nas cu Domnul și văzu că-i același cu boierul de la Hanu Ancuței, o strâns tare din măsăle, în timp ce-i năvălea tăt sângele-n obraji. Domnul, prefăcut că nu-și amintește de el, i-o cercetat hârtoagele și o socotit că musai trebuie să-i facă dreptate. Mulțămit peste măsură, răzășul, cu inima cât un purice, îi sărută mâna Domnului, îngenunchind întâi și mergând apoi ca racul, ca să nu-i întoarcă spatele stăpânulu. Când dă să plece, însă, deodată îi răsună în urechi glasul lui Vodă, care îl întreabă cum ar fi rămas dacă nu-i dădea carte de dreptate. Răzășul de la Suceava, ca lovit în moalele capului cu o măciucă, nu se lăsă doborât și îi răspunse Domnului, cu oarece sfială: "Domnia ta, eu cuvântul nu mi l-am luat îndărăt niciodată…Dacă era nevoie, iapa mea e colea, peste drum. Vodă l-o privit îngăduitor și de data asta, arătând că prețuiește omu' hârtu și curajos. Iar răzășu' scăpat cu fața curată o oprit, la-ntoarcere, la Hanu Ancuței ca să istorisească drumeților cei osteniți pățania cu Vodă și cu…iapa lui cea slăbănoagă. Aceștia aveau s-o spună urmașilor până când o agiuns, tot aici, la han, la urechile nepotului lui Gheorghe Ursachi. Apoi, de la el încolo, au aflat-o toți cei care știu cât de cât a buchisi. Dumneavoastră, oameni buni, stăpâniți meșteșugu' ista? Atunci ia poftiți de deschideți cartea scriitorului de-i zice Sadoveanu...Că n-o să vă pară rău...

Ei, cinstiți meseni, ar fi multe de spus despre vorbele de demult, răsturnate în urechile mosafirilor Ancuțelor celor vechi, "precum vinu' în ulcele,/ din doage de cofăiele,/ dar nu-i timpu' de pierdut/ cât îi vinu' de băut…Că aici, la Hanu Ancuței, se știe bine zicala vinului: "Vinu' îndulcește inima omului și folosește mădularelor lui". Așa că...

Zăi din cobză, măi cioroi,
Cât oi be' măcar un țoi
Ș-o ulcică rotunjică
Cu vin scurs din cofăică.
Zăi, țâgane, din vioară,
Sî-mi toarne Ancuța iară
Vinu' cât încape-n oală
Și focu' în inimioară.

Text pregătit, la cerere, pentru emisiunea-spectacol O vedetă populară, moderată de Iuliana Tudor și realizată de TVR1, în direct, la Hanu Ancuței, în 2007 (în spectacol, autorul și-a prezentat parțial textul, închipuind un țăran de prin părțile locului).

Înv. Gheorghe Pârlea

Revolta condeiului
Vasile Comoniță, poetul de printre noi

S-a născut în comuna Miroslovești la 20.10.1936 și este locuitor al satului Soci. Este de profesie tehnician zootehnist, maistru în breaslă, după absolvirea târzie a liceului și a școlii de maiștri zootehniști din Râmnicu Sărat. Încă de tânăr, V. Comoniță cochetează cu poezia, ucenicind cu sârg, în arta stihului, în cadrul Cenaclului literar "Muguri" de la Podoleni-Neamț, localitate unde își practica temporar profesia. Atunci i-au fost publicate primele poezii în plachetele "Arbori de lumină" și "Podoleni 500". Poetul a fost și component al cenaclului local "De la străbuni, la nepoți", condus de înv. Gh. Pârlea, autodesființat după 1989. Poeziile sale, de natură socială, exprimau curajos spiritul său critic față de cei responsabili de condiția țăranului local, față de corupții vremii. După căderea dictaturii comuniste i-au apărut poezii publicate în volume, ultimele fiind Epistole și "Picătura de amar". Cea mai recentă este prefațată impresionant de generos de către Constantin Huțanu, un erudit om de cultură ieșean. C. Huțanu consideră că poeziile din acest volum semnat de V. Comonită "...te trimit cu gândul la tezaurul înțelepciunii populare..." și că poetul, "...străbătut de un spirit civic dezvoltat, își înmoaie pana în social, aducând pe tapet toate racilile vremurilor actuale...". Poeziile sale sunt definite de către lectorul și comentatorul volumului ca "balade moderne", create cu "osârdie și talent nativ". C. Huțanu constată că, în creațiile sale lirice, V. Comoniță s-a preocupat de "marile întrebări omenești cărora, dacă nu le-a găsit un răspuns palpabil, credibil, atunci le-a sublimat golul de certitudini cu licențe poetice și metafore de o profunzime surprinzătoare".

(Din Monografia Comunei Miroslovești – ed. a doua)

Am schimbat un jug cu altul

Vântul vine,
Rece bate,
Doamne,vino,
Fă dreptate
C-a trăi
Nu se mai poate…
Am schimbat un jug
Cu altul,
Trag în el
De mă ia dracul.

Pentru cele drepte

Pentru cele drepte
O viață-am luptat
Fără de izbândă,
Fără rezultat;
Într-o lume strâmbă
Strâmbele-au cântat.

O viață grea

Am scăpat de vremuri grele
Dar am dat tot peste ele.
Am scăpat de-o viață grea
Dar am dat tot peste ea…
Toate astea ne termină,
Scade nația română.
Voi ce stați acum la cârmă,
N-o scăpați de tot din mână!

Sărmanii bătrâni

Sărmanii bătrâni, cum mor
Fără nici un ajutor.
În zadar bat în perete,
Nici un suflet nu se vede.
Mor nealinați batrânii
Cum mor prin zvoaie cânii.

cyan magenta yellow black

Dulcea povară a unei prietenii “româno-române”

Sunt în jur de șapte ani de când, aflat în căutarea rădăcinilor genealogice prin părțile românești din dreapta Prutului, un vrednic cărturar basarabean ne-a călcat, cu gând bun, pentru prima dată meleagul. Câțiva dascăli de școală locală i-am descoperit îndată frumusețea misiei sale intelectuale fiindcă, la o scară mai mică, săvârșeam și noi un exercițiu cultural asemănător. În timp ce universitarul de la Chișinău făcea cercetări pentru a demonstra autenticitatea istorică a neamului consacrat literar de Mihail Sadoveanu, noi ne împotmoliserăm în intenția noastră modestă de a realiza monografia locului natal. Întâlnirea cu cel invocat mai sus a turnat în noi o energie suplimentară, resursă ce ne lipsea aproape iremediabil, căci demersul nostru era unul care, desigur, depășea condiția unor dascăli “rurali”.

Atât tenacele intelectual basarabean cât și ucenicii într-ale sondării istoriei locale și-au dus la bun sfârșit proiectele, fapt ce avea să consfințească o legătură specială între vlăstarul Neamului Șoimărești din stânga Prutului și dascălii din satul străbunilor săi de la apa Moldovei. De atunci, basarabeanul, între altele, un Marco Polo al drumurilor ce unesc comunitățile românești din cele patru zări ale Lumii, a croit și pentru noi o punte spirituală peste Prutul care desparte, Prutul care unește, împovărându-ne cu dulcea ofrandă a prieteniei sale și, mai apoi, cu cea a prietenilor săi, oameni ce ne-au devenit, instinctual, la fel de dragi. Cum să nu fie așa, căci erau și ei bogat luminați într-ale minții și ale sufletului precum cel care ni i-a adus în dar: o măiastră a artei rostirii și simțirii, actrița Ninela Caranfi, artista emerită – care, iată (câtă generozitate!), a devenit o Preoteasă a Templului-Teatru, de vreme ce înalță (în consonantă cu rolul heruvimilor și serafimilor) Psalmii lui David către Cer, întru izbăvirea păcătoșilor Terrei, prin intermediul unui CD pe care-l avem și noi, miroslovești –, un erudit eseist, Vlad Pohilț (considerat de marele poet dispărut Grigore Vieru drept un reper al modestiei în pleiada oamenilor de cultură basarabeni) și un prozator, Nicolae Rusu, care-și trăiește înalta etică civică și artistică în spiritul unui principiu consacrat de el însuși în sintagma literară “Treacă alții puntea” (titlul uneia dintre cărțile sale).

și astfel, am fost treziți dintr-un somn păgubitor al ignoranței, în care Basarabia aproape că lipsea de pe harta minții noastre, cortex sărguincios spălat de ideologia ce încă mai zvâcnește în neuronii cei neadormiți.

Am participat împreună la evenimente dedicate unor personalități ale culturii naționale, la lansări de carte – ale lor, în special, dar și două ale noastre (rezultate și prin contribuția unor stimuli creați de o metafizică a dulcei și împovăratei noastre prietenii cu cei amintiți).

De ce prețuim legătura aceasta specială cu basarabenii noștri e, presupun, deductibil din zgârcitele paragrafe de mai sus. Dar de ce ne împovărează prietenia lor? – ar putea fi o nedumerire pentru cititorul acestui demers publicistic. Simplu și concis (chiar dacă voi primi din nou papara pentru ceea ce prietenul nostru, universitarul, consideră că e un exces de modestie din partea mea): pentru că noi putem întoarce mult prea puțin față de abundența pe care ne-o oferă prietenii noștri. Pentru că noi suntem stângaci și naivi în modul de a ne arăta recunoștința. și, mai ales, pentru că (în vanitatea noastră) ne temem că prietenii noștri basarabeni nu privesc legătura noastră ca pe un gen de schimb (evident, spiritual), tocmai pentru că nouă ne lipsește, fatalmente, moneda convertibilă…Că ei sunt cei care oferă, iar noi cei care primim.

Iată încă o…dovadă. Într-o zi de iulie a acestei veri toride am organizat la Miroslovești a doua ediție a “Sărbătorii Fiilor Satului”. Basarabeanul cu origini pe meleagurile noastre, devenit Cetățean de Onoare al comunei, ne-a înnobilat sărbătoarea cu prezența sa și a prietenilor săi, cărturarii de la Chișinău (deveniți, cum spuneam, și prietenii noștri). Au adus cu ei câteva sacoșe ticsite de cărți, cu un scop special, unul de anvergură culturală, ăci respectivele volume reprezentau, după specificarea expresă a inițiatorului prieteniei noastre, primul cancioc de mortar la temelia unei biblioteci basarabene în comuna noastră. Cetățeanul (nostru) de Onoare din stânga Prutului ne-a mai făcut un dar, de altă natură, dar tot dedicat sufletului (acest mister din alcătuirea noastră care ne subjugă fie ladului, fie – mai rar – Paradisului). Bineînțeles că acest dar basarabean ne-a apropiat de împăraăia trăirilor cerești, căci grupul vocal al bărbaților de la Costești a interpretat magistral ancestralele melodii românești, pastrate cu justificată fală de acești artiști virtuoși ai melosului popular.

Și încă o prezenȚă basarabeană, e drept, întâmplătoare, dar poate cu un rost tăinuit de către Domnul (identificat de Sadoveanu ca fiind mereu artizanul “întâmplării”). Musafirul acesta, un june cu un zâmbet fermecător și cu o timiditate de fecioară, ne-a dăruit ultimul volum al tatălui său (Andrei Vartic), polivalentul intelectual, nedrept de puțin cunoscut nouă, celor din dreapta Prutului. Dar câte nedreptăți nu ne aduce această barieră artificială pentru care asociem reflexiv sintagmele antonime “din dreapta” și “din stânga” (Prutului)!

Prietenii noștri chișințuieni au revărsat apoi asupra mulțimii sătești prezente la sărbătoare darul vorbelor lor. Vorbe frumos și sănătos meșteșugite, dar nu îndestulătoare – și asta, din nou, cu vina noastră, căci nu ne-am priceput să controlăm scenariul sărbătorii astfel încât să putem da cezarului ce-i al cezarului.Vorbitorii care vehiculau vorbe politice au fost mai mulți și mai volubili, apoi pentru vorbele cronofage ale altora n-am putut găsi (cu tot îndemnul subtil iritat al universitarului de la Chișinău) butonul cu indicatorul “close”…

Și încă un argument la povara acestei dulci prietenii. În prietenia noastră se simte tot mai acut imixtiunea acelui element perturbator, artificial, a crevasei care desparte și pe care o numim, convențional, graniȚă – granița “româno-română”, atribut anacronic, transferat, iată, și dulcei și împovăratei noastre prietenii. În eliberarea de această (în final argumentată) împovărare a prieteniei noastre cred însă fără încetare. Cred, cu o emoție accentuată, în eliberarea de această istorică împovărare, acum, după scrutinul repetat în 29 iulie 2009, care, iată, e urmat de fapte încurajatoare. “Să dea Domnul!”, suna, cu oarece circumspecție, cel mai recent SMS de la unul din prietenii noștri basarabeni. “Iar dacă nu acum, atunci,…cît de curînd”, citez dintr-un articol al aceluiași prieten mai sus invocat.

P.S. Între timp, a poposit în comunitatea noastră și celebrul poet, gazetar și patriot Nicolae Dabija, însoțit de maestrul naist Vasile Iovu, discipol basarabean al lui Gheorghe Zamfir (detalii, în numărul următor).

(Gheorghe Pârlea, articol publicat în Literatura și Arta, Chișinău, 24 noiembrie 2009)

Acces la…Cuvânt ales

De la d-na bibliotecară…

În cadrul Bibliotecii Comunale Miroslovești, dr. Vasile Șoimaru, cărturar și dascăl universitar la Chișinău, a înființat o secțiune de carte basarabeană. Donația de carte a fost prilejuită de acordarea titlului de Cetățean de Onoare acestui distins prieten basarabean ce-și trage vița din neamul Năvrăpeștilor, proprietari funciari pe meleagurile noastre, deveniți Șoimaru, după o frumoasă legendă. De la doamna bibliotecară Elena Munteanu aflăm că acest fond de carte e în continuă dezvoltare, prin grija fondatorului, și că accesul la respectivele volume urmează, deocamdată, regimul de consultare în sala de lectură a bibliotecii.

Redacția

…Cu autograf de la autori

Comunitatea noastră trăiește, măcar din când în când, dincolo de rutina rurală. Cum să nu fie așa când, se știe, localnicii noștri citesc cărți primite direct de la autori, cu autograful de rigoare. Să exemplificăm mai întâi cu scriitorii basarabeni: Românii din jurul României în imagini (dr. Vasile Șoimaru), și totuși limba romană(Vlad Pohilă), Paznic pe înălțimi (Nicolae Dabija), Nebănuita forță a scenei (artista emerită Ninela Caranfil), Treac alȚii puntea, și Hai la mere (Nicolae Rusu), Codul de la Voroneț (Andrei Vartic – prin fiul regretatului autor). Adaug și numerele din Biblio Polis, revistă profund culturală care apare în format de carte (redactor-șef, Vlad Pohilă). De același privilegiu s-au bucurat unii miroslovești din partea scriitorului Vasile Iancu, originar din Ciohorăni (Fuga în memorie și Când vii din mlaștini), a dr. Ioan Murariu (Arhaisme și termini istorici) și a prof. col. Grigore Dominte (trei volume de memorii,

cu valoare monografică, în parte, pentru satele comunei noastre). Din iunie 2009, localnicii răsfoiesc și cele vreo două sute de exemplare din ediția a doua a volumului Monografia Comunei Miroslăvești – despre oameni și locuri (prof. Ioan Pârlea, coordonator, înv. Gheorghe Pârlea, înv. Hogaș Gelu, prof. Ioan Leleu, înv. Alexandrina Leleu și prof. Viorica Apostol). Cei mai mulți din autorii de mai sus semnează și valoroase eseuri în presa mare (ca să facem diferența, vizavi de exercitiul nostru gazetăresc). Unele dintre aceste demersuri publicistice ajung, cu bucurie, și sub privirile noastre. Cel mai des avem acces la cele din amintita revistă Biblio Polis și din Literatura și arta, publicație accesată frecvent pe internet. La sărbători - cele provocate de vizita gazetarilor basarabeni pe meleagurile noastre – citim cuvintele alese și sub efectul ușor stimulativ al tușului tipografic. Așadar, la Miroslovești, izul de rural e combătut cu un privilegiu pe care, iată, îl definim ca “acces la…Cuvânt ales”.

Redacția

Invitație la …colaborare

Dacă distinșii oameni de condei care fac gazetărie profesionistă, cei cu afinități sau nu în comunitatea noastră, doresc să ne dea sfaturi sau chiar să colaboreze, în contextul tematic rural, primim cu recunoștință și onoare. Rugăm, de asemeni, localnicii care au exercițiul comunicării scrise să ne devină colaboratori. Subiectele/temele propuse pot fi trimise la adresa de e-mail a revistei.

(Redacția)

REDACȚIA
GLASUL SATULUI

Publicație periodică editată cu sprijinul financiar al Consiliului Local și al Primăriei Comunei Miroslovești.

Redactor coordonator: Gheorghe Pârlea
Colegiul de redacție: Virginica Stan, Georgiana Popa, Ioan Pârlea.
Adresa e-mail: glasul.satului@gmail.com